

WATIE 70 INFORMATIE/INFORMA

Amsterdam 27 september 1980

Wetenschappelijk Instituut DS'70
P.O. 3889, 1001 AR Amsterdam
tel. 020 - 64 40 40
tel. R.Nijhof (privé)
023 - 32 64 28

REDE RUUD NIJHOF, LID TWEEDE KAMER DS'70,
STUDIEDAG WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT DS'70 EN PARTIJRAAD
OP ZATERDAG 27 SEPTEMBER 1980 IN KRASNAPOLSKI TE AMSTERDAM

Het Kabinet van de gemiste kans

"Wie", zo zou ik chef-puinruimer Wiegel willen vragen, "wie ruimt het puin van dit Kabinet?". Niet de VVD : de partij van puin en poen. De MN'81 is evenals die van '80 wederom een typisch CDA-product a.h.w. een container vol met CDA-marges. De onverplichte belangengroepen democratie viert hoogtij op rekening van de werkgelegenheid. De MN'81 geeft een openhartige schets van falend beleid. Vrijwel alle ooit in Bestek'81 vermelde doelstellingen blijken omver gekegeld te zijn :

- een financieringstekort van $5\frac{1}{4}$ % dat waarschijnlijk nog hoger uitkomt - de krater van Van der Stee;
- de werkloosheid neemt toe met 30 000 ;
- de investeringen lopen terug met 4% ;
- de AIQ stijgt tot de pathologische hoogte van $97\frac{1}{2}$ % - wie Nederland nu nog kapitalistisch noemt roept geen associaties op met Karl Marx, maar met het komisch trio de 'Marx brothers' ;
- de collectieve druk - belastingen/premies - stijgt ruim 1%.

Op het eind van zijn zittingsperiode - het oogstjaar - is de akker die het Kabinet nalaat om geogst te worden kaler dan ooit.

Negering Van Agt i.p.v. Regering Van Agt

Het centrale zwakke punt in het beleid is de opstelling tegenover de ontwikkeling van de loonsom. Geconstateerd wordt dat deze op basis van de reeds afgesloten CAO's over 1981 een niet aanvaardbaar niveau van 8% bereikt in 1981 tegenover $6\frac{1}{4}$ % in 1980. Bovendien zullen de minima en boven-modalen vrijwel gelijk onder de koopkrachtlijn zakken: belastingen naar draagkracht is er niet bij. Iedere mogelijkheid tot bestrijding van de werkloosheid verkeert in deze situatie in haar tegendeel. De economische groei in 1980 is nul in 1981 wordt deze geschat op maximaal een $\frac{1}{2}$ %. De bevolking in Nederland groeit nog steeds - zo'n 100 000 per jaar, hoofdzakelijk door immigratie. Daarnaast melden zich per jaar 50 000 nieuwe mensen op de arbeidsmarkt aan.

Het aantal vrouwen dat aan het arbeidsproces wil deelnemen groeit nog steeds.

In een situatie van nul of vrijwel nulgroei kunnen deze mensen alleen ingeschakeld worden als anderen bereid zijn te matigen.

In plaats van het formuleren van een duidelijk beleid dat na parlementaire goedkeuring uitgevoerd kan worden om de negatieve ontwikkeling te keren die ik schetste, besteedt het Kabinet de besluitvorming uit aan werkgevers/werknemers, die als een soort 'Derde Kamer' naast het Parlement mogen beslissen over de inkomensontwikkeling. Het Kabinet regeert niet, het negeert. We kunnen in de toekomst beter spreken over de negering Van Agt dan over de regering Van Agt. Het Kabinet doet denken aan die automobilist, die na een rit vol brokkenmakerij voor de rechter moest verschijnen. Toen deze hem vroeg of hij nog iets ter verdediging had aan te voeren zei hij : ik dacht dat er iemand anders aan het stuur zat !

Primaat van het parlement

DS'70 meent dat gekozen moet worden voor een door de overheid bepaalde ontwikkeling van de loonsomstijging. In laatste instantie dient de besluitvorming terzake te vallen onder het primaat van het parlement. Het is niet aanvaardbaar dat centrale doelstellingen van het beleid, zoals werkgelegenheid, niet worden gerealiseerd door het uitbesteden van de besluitvorming. De vrijheid van de sociale partners strekt zich uit over de invulling van de onder het primaat van het parlement vastgestelde ontwikkeling van de loonsom : verdeling over verbetering koopkracht, pensioen, vervroegde uittreding, arbeidstijdverkortung enz.

In een doelbewust en eerlijke politiek past dat het Kabinet uitspreekt wat zijn handelwijze zal zijn indien de beoogde inkomensmatiging van 6% niet wordt gehaald.

Sluipende revolutie

Hoe is het mogelijk dat een land als Nederland - drijvend op een grote aardgasbel - Europa's enige OPEC-land, in de economische problemen is geraakt ?

De belangrijkste reden is dat we met zijn allen al jaren boven onze stand leven - meer uitgeven dan we verdienen.

Het sparen loopt steeds meer terug : van bijna 20% in 1970 tot ruim 11% in 1980.

Het financieringstekort is sinds 1973 vrijwel steeds gegroeid. Onze eerste opgave moet daarom zijn de nationale bestedingen weer binnen de perken van de nationale productie te brengen.

Enkele cijfers :

De collectieve uitgaven zijn van 51% in 1973 gestegen naar 61% in 1977 om uit te komen op 65% in 1981. Van iedere in Nederland verdiende gulden gaat in 1981 65 cent naar de overheid.

Van die 65 cent gaat 22 cent naar de ambtenarensalarissen en materiële uitgaven van de overheid en 43 cent naar uitkeringen en subsidies. 35 cent van iedere gulden resteert dus voor de lonen en winsten. Met een AIQ van 97½% betekent dit vrijwel nul cent voor de winsten.

Winst garandeert niet altijd werk, maar verlies garandeert op den duur wel altijd werkloosheid !

Het meest opmerkelijke economische feit is - zoals prof. Wolfson in '79 in een artikel uiteenzette - dat onze economische orde de laatste 20 jaar fundamenteel veranderd is. De collectieve lastendruk steeg van 38% van het N.I. in 1960 tot 65% nu. Binnen één generatie zijn de collectieve lasten gegroeid van 1/3 naar 2/3 deel van het N.I. Die snelle groei heeft zich geheel voltrokken t.b.v. de inkomensoverdrachten; het aandeel van overheid (salarissen, aanschaffingen e.d.) is vrijwel gelijk gebleven in procenten.

Door inkomensoverdrachten wordt de band tussen individuele prestaties en individueel inkomen steeds losser.

Het inkomen wordt steeds meer naar behoefte verdeeld.

Daarmee verandert ons economisch stelsel.

Het betekent ook dat de overheid als grote verdeler onder druk staat van een groot aantal pressiegroepen, die van de overheid afhankelijk zijn. Die pressiegroepen zou je de 'grote vergelers' kunnen noemen van onze economie.

Het is vooral om deze reden dat een partij als DS'70 steeds gepleit heeft voor het profijtbeginstel, dwz. herstel van de band tussen beslissen-genieten-betalen m.b.t. een overheidsdienst. De vervreemding tussen overheid en burgers kan dan ongedaan worden gemaakt.

WAO-epidemie

Indien men de overdrachtsuitgaven nader bekijkt, dan blijkt niet primair de groei van het aantal werklozen, maar de groei van het aantal arbeidsongeschikten een zwaar beslag op de middelen te leggen.

In 1969 waren er 190 000 mensen in de WAO, in 1980 ruim 600 000. De lasten daarvan bedragen zo'n 12 miljard. Sinds 1968 is de WAO-premie verdrievoudigd.

Het aantal arbeidsongeschikten/zieken ligt in Nederland twee keer zo hoog als in een land als West Duitsland. De WAO heeft zich feitelijk ontwikkeld tot een tweede werkloosheidsuitkering naast de WW. In een onderzoek van de Erasmusuniversiteit wordt geschat dat ca. 150 000 mensen uit de WAO eigenlijk in de WW thuishoren. Hierdoor ontstaat rechtsongelijkheid tussen verschillende categorieën van werklozen; de WAO is immers aanmerkelijk voordeliger dan de WW. Dit valt natuurlijk de individuele WAO-er niet aan te rekenen. De verantwoordelijkheid voor deze ontwikkeling ligt primair bij de wetgever en uitvoeringsorganen.

Albeda tracht deze ontwikkeling thans via enkele maatregelen voorzichtig te keren. Naar het oordeel van DS'70 is een stringenter beleid noodzakelijk.

Oneigenlijk gebruik van de WAO kan worden tegen gegaan door verhoging van de WAO-premie voor werkgevers in bedrijfstakken met een hoger aantal WAO-ers dan het gemiddelde.

Op langere termijn moet worden gestreefd naar integratie van de werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsregelingen tot één regeling voor inactieven. De voorgenomen integratie van de werkloosheidsregelingen heeft in dit verband als eerste stap op deze weg onze instemming.

Koppelingsmechanismen

De omvang van de collectieve sector plaatst de overheid voor grote problemen. Ook door de koppelingsmechanismen van de ambtenarensalarissen en uitkeringen aan de lonen.

Iedere gulden loonstijging bij het bedrijfsleven kost de overheid - door die koppeling - ruim 80 cent. Via de stijging van de lonen beslist het bedrijfsleven daardoor mede over de omvang van de collectieve sector. Ook daarom is loonmatiging

zo belangrijk. Vanuit deze achtergrond dient het DS'70-pleidooi voor een trendsettend- i.p.v. een - zoals nu - trendvolgend beleid van de overheid begrepen te worden.

Den Uyl - Van Agt : lood om oud ijzer ?!

Het gaat slecht met onze economie. Toch kan niet alles daarvan op de rekening van het Kabinet Van Agt worden geschreven. Bestek'81 ging uit van een groei van de economie met 3% p.jaar. Het werd 3% over 4 jaar i.p.v. 4 keer 3 ; dus 9% minder. Het uitgavenbeleid van het Kabinet is echter gebaseerd geweest op die veronderstelde 3% p.jaar. Overigens niet alleen Bestek'81, maar ook 'Voorwaarts', het heilsplan van de PvdA uit 1977 ging uit van een veel te hoge economische groei, hoger zelfs nog dan 3% p.jaar nl. 3 $\frac{1}{4}$ %. "Dat was te hoog en daarom fout", schrijft Den Uyl in Socialisme en Democratie van deze maand. Beter laat wijs, dan nooit wijs. Of niet ? Weer werk, het verkiezingsprogram van de PvdA voor '81 gaat uit van een economische groei van 2%, terwijl de economische groei in de periode '73-'81 hier hoger lag dan gemiddeld 1.25% en over '80 en '81 vrijwel nul bedraagt. Weer werk ? Neen : weer geen werk, zal Den Uyl bedoelen.

Er vallen meer parallellen te trekken die de PvdA in haar ijver oppositie te voeren enigszins zou moeten matigen. Na de oliecrisis in 1973 - beter zou je van prijscrisis kunnen spreken - steeg het aantal werklozen met 80.000. Over de gehele regeerperiode Den Uyl, dus van 1973 - 1977 van 115.000 naar 205.000.

Onder Van Agt bleef de werkloosheid aanvankelijk vrij stabiel rond de 210 000 om na de oliecrisis in '79 te stijgen van 225.000 naar 280.000 à 300.000 ('81).

Van Agt, zowel als Den Uyl blijken goed voor ca. 80 000 werklozen extra.

Lood om oud ijzer ?

Na de oliecrisis in '73 steeg onder Den Uyl de AIQ van 85 naar 96. Een verschil van 11.

Onder Van Agt na de oliecrisis in '79 van 91 tot 97 $\frac{1}{2}$. Een verschil van 6 $\frac{1}{2}$.

Het financieringsbeleid. Onder Den Uyl opgerekt tot 5 $\frac{1}{4}$ % in 1977 en onder Van Agt op het eind van de rit opnieuw 5 $\frac{1}{4}$ %.

Koopkracht : Den Uyl als homo elasticus

Het aardigste vergelijkingsmateriaal levert het verschil in koopkracht-doelstellingen tussen Den Uyl en Van Agt op.

In '77 bepleitte Den Uyl een koopkrachtdaling van $\frac{1}{2}$ % voor modaal. In hetzelfde jaar bepleitte Van Agt koopkrachthandhaving zo mogelijk tot 2 x modaal.

Schuift Van Agt echter naar 'links', dan schuift Den Uyl naar 'rechts', immers : Den Uyl bepleitte bij de / handhaving van de koopkracht tot modaal, terwijl Van Agt pleitte voor handhaving tot op het niveau van het sociaal minimum. Een omgekeerde rolverdeling.

Bezien we de PvdA even apart, dan blijkt zich een opmerkelijke evolutie in koopkrachtstandpunt te hebben voorgedaan sinds '77.

deling van
onwet

'Werkgelegenheid door Solidariteit', dl. I (3-10-'78), gepresenteerd als alternatief voor het beleid van Van Agt, hierin daalde de koopkracht van modaal met een $\frac{1}{2}\%$. In 'Werkgelegenheid door solidariteit', dl. II (29-5-'79) werd de koopkracht gegarandeerd voor de modale werknemer. De minlijn op de schroothoop. Zou het toeval zijn geweest dat dit standpunt juist samenviel met de verkiezingen voor het Europese Parlement ? In 'De PvdA maakt er werk van' (9-10-'79) kiest de PvdA zelfs voor de pluslijn : volledige prijscompensatie plus een reële CAO-loonstijging van een $\frac{1}{2}\%$. Terecht concludeert prof. Van den Doel : "Naarmate de economische toestand somberder werd, werden de loonplannen van de PvdA-fractie rooskleuriger". De hoofdprijs voor de homo-elasticus in de Nederlandse politiek - in gewoon Nederlands : draaitol - reik ik bij dezen namens DS'70 uit aan Den Uyl. Wie weet wat ons in het Verkiezingskoortsjaar 1981 nog allemaal in dit opzicht aan opportunisme te wachten staat.

DS'70 kiest voor de versoberingsstaat

DS'70 kiest voor de oplossing van de economische malaise voor de versoberingsstaat. In een situatie van vrijwel nulgroei valt aan een fundamentele keuze tussen ombuigingen, inkomensmatiging en/of lastenverzwaring niet te ontkomen. Een nullijn voor de overheid is noodzakelijk. Geen groei, maar tenminste stabilisatie van de verhouding tussen collectieve en particuliere sector. Voorts geen verzwaring van de collectieve druk (belastingen/premies). Tenslotte voor inkomensmatiging omwille van de werkgelegenheid. De loonontwikkeling dient aan te sluiten bij de arbeidsproductiviteit. Inkomensmatiging kan mede bevorderd worden door lastenverlichting zonder een te grote aantasting van de koopkracht door het op de nullijn zetten van de collectieve sector. Omdat de overheidsfinancien een voortdurende bron van ernstige zorg zijn bepleit DS'70 het omzetten van de jaarlijkse begroting in een tweejarige. Hierdoor komt meer tijd vrij om de doelmatigheid van alle overheidsuitgaven te toetsen in de ambtelijke sfeer en kan de Kamer meer diepgaand het begrotingsbeleid behandelen.

Nu Nederland in een economische situatie terecht is gekomen die ernstiger is dan ooit sinds de 2e W.O. vraagt dit als wij over matiging spreken om een voorbeeldstellende taak van de politiek. Politiek is dienen, niet verdienen. Eerst als politici zelf matigen hebben zij het morele recht matiging van anderen te vragen. De DS'70 fractie bepleit daarom dat Kamerleden voor 1981 volledig afzien van iedere vorm van prijscompensatie.

In het algemeen bepleit DS'70 het opschonen van de prijscompensatie voor de component energie en het aftoppen van de prijscompensatie. Het idee van Minister Pais om in de sfeer van de vacatiegelden tot maatregelen te komen is nadere studie waard.

Het is vreemd dat in de MN'81 enerzijds zwaar wordt getild aan het terugdringen van het financieringstekort van 6% in 1980 naar $5\frac{1}{4}\%$ in 1981, doch anderzijds een ruilhandel wordt voorgesteld met de sociale partners. Voor ieder procent loon dat ingeleverd wordt, oprekking van het financieringstekort met 500 miljoen, ten behoeve van lastenverlichting en/of

maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid. Het financieringstekort wordt zo onderhandelingsobject tussen Albeda, Kok en Van Veen.

Het Parlement dreigt te worden beentje gelicht.

De keuze voor premieverhoging, oplopende tot 1.3 miljard door terugtrekking van de Rijksbijdragen aan de sociale fondsen verzwaart de matigingspolitiek. Premieverhoging heeft in het verleden steeds geleid tot afwenteling op het 'overige inkomen'. Consistentie kan hier het Kabinet niet worden verweten : eerder deed het precies het tegenovergestelde.

Uit enquêtes (NIPO aug.; AD, zaterdagj.) blijkt dat er een toenemende bereidheid tot matiging is onder de bevolking.

Er is ook ruimte tot matiging. De reële koopkracht is tussen 1950 en 1976 $2\frac{1}{2}$ keer hoger geworden.

De werkweek liep terug van 49.2 uur in 1947 tot 40 uur in '76. Een mens leeft niet om te consumeren, maar consumeert om te leven. Wat nodig is in de jaren tachtig is het overschrijden van de grenzen van het groepsegoïsme. De mentaliteit van : na U, na U, na U !

DS'70 is er vóór U.

Matiging nu is nodig omwille van de werkgelegenheid van morgen. DS'70 als sociaal-democratische partij is bereid zich hiervoor sterk te maken.

Het geïsoleerd leggen van een dwangmatige relatie tussen inkomensmatiging (250 mln.) in ruil voor werkgelegenheid, zoals in de Begroting van Onderwijs en Wetenschappen, zonder dat dit past binnen het algemene inkomensbeleid wijst de DS'70 fractie af. Het is niet behoorlijk op deze wijze een aparte groep van werknemers zonder meer aan te slaan voor een bedrag van bezuinigingen ter oplossing van de begrotingsproblematiek.

Fiscaal en ander beleid MN'81

Met een aantal maatregelen van het Kabinet kan de DS'70 fractie zich gaarne verenigen. Het gaat hier om maatregelen die veelal harerzijds al vele jaren worden bepleit :

versterkte toepassing profijtbeginsel
aanscherpen begrip passende arbeid
integratie werkloosheidsregelingen
trendsettend beleid ambtenaren
wegnemen systeemfouten.

Voorts structurele inflatiecorrectie van 100%, verlenging zelfstandigenaftrek, verhoging saldo-vrijstelling ontvangen rente, maatregelen inzake voorraadaftrek en bijzondere winst-aftrek alsmede die ter bevordering van beleggingen in risicodragend vermogen.

Sterk kritisch staat DS'70 tegenover verlaging van de bejaardenaftrek en arbeidsongeschiktheidsaftrek voor 1981. Afschaffing van de restitutie van de AOW-premie van de gehuwde vrouw doet de vraag rijzen of individualisering van premieheffing niet haar pendant dient te vinden in de uitkeringssfeer. De "Winst" van het niet opleggen van een aanslag in de inkomstenbelasting door verhoging van de aanslaggrens met een kwart is niet duidelijk : personeelsbesparing 25 mln. tegenover een opbrengst vermindering van 30 mln. Politiek-psychologisch weinig tactisch indien gelijktijdig wordt voorgesteld het aantal T.biljetten te verminderen voor groepen, die als regel slechts kort op de arbeidsmarkt zijn met een laag jaarinkomen. Deze keus lijkt verdacht veel op een mentaliteitsverklikker van dit Kabinet.

Het vrijwel volledig achterwege blijven van concretisering van het beleid inkomstenbelasting op langere termijn valt moeilijk te verteren. Evenzo het ontbreken van mededelingen over het voorgenomen beleid inzake de aftrek hypotheekrente. De DS'70 fractie bepleit aftrek van hypotheekrente via een vast, voor iedereen gelijk rentepercentage van bijv. 50%. Als variant valt te denken aan een vaste ondergrens (bijv. 32% en bovengrens 50%).

De DS'70 fractie betreurt het sterk dat het Kabinet nog geen standpunt heeft bepaald over de aanbevelingen in het WRR-rapport "Plaats en toekomst van de Nederlandse economie". In een standpuntbepaling zou gepleit kunnen worden voor bedrijfstijdverlenging ter verhoging van de productie in combinatie met het bevorderen van deeltijdarbeid. Het gemiddelde loonniveau in de industrie dient ten opzichte van de quartaire sector verhoudingsgewijs meer te stijgen.

Aardgas : potverteren en potverbranden

VVD en CDA bakkeleien op dit moment over de extra opbrengsten (dankzij de operatie Spierenburg) uit het aardgas van 1.3 miljard. De VVD wil deze gebruiken voor de versterking van de structuur van het bedrijfsleven in de vorm van lastenverlichting. Het CDA wil de bestemming mede laten bepalen door de vakbeweging.

Ondanks de enorme stijging van de inkomsten uit aardgas - in 1981 goed voor 14% van de totale inkomsten van de Rijksbegroting - heeft het Kabinet Van Agt eenzelfde beleid van potverteren gevolgd als het Kabinet Den Uyl. Er is hooguit dit verschil Den Uyl wil blijkens het nieuwe verkiezingsprogramma van de PvdA de beschikbare hoeveelheid aardgas zelfs versneld consumeren. Dat is dan geen potverteren meer, maar potverbranden.

In een interview op 17 september (Brabants Nieuwsblad) zegt Minister Van der Stee over het aardgas : "Dat is een vloek en een zegen voor onze economie. Een vloek omdat het ons heeft verdoofd en bedwelmd. Het hield de problemen lange tijd verborgen".

De heer Van der Stee - een van Nederlands meest vooraanstaande vreemdgangers in de politiek : hij versleet als minister Biesheuvel, Den Uyl, Van Agt en wie weet wat hierna komt heeft dan niet goed geluisterd naar wat Drees reeds op 16 september 1975 in de Tweede Kamer zei :

"Dit Kabinet (Den Uyl) wijst het streven om onafhankelijk te worden van de Arabische landen af. Dat betekent dat wij vatbaar blijven voor chantage door deze landen.....

De aardgasinkomsten zijn alleen maar in de lopende inkomsten verbruikt in plaats van ze ten volle te gebruiken voor speurwerk, nieuwe energiebronnen en versterkingen van het bedrijfsleven".

De huidige Minister van Financiën constateert terecht dat het aardgas ook hem heeft verdoofd en bedwelmd, maar dat geldt niet voor DS'70. Des te treuriger is het dat ons pleidooi sinds 1975 voor een ander aardgasbeleid niet is gehonoreerd. De huidige crisis in het Midden Oosten maakt de profetische woorden van Drees urgenter dan ooit.

De historische blunder inzake het aardgas, waarvoor in 1975 door Den Uyl de basis is gelegd zal ons in de vorm van energie- en financiële problemen in de tachtiger jaren zwaar opbreken.

1981

Het Kabinet Van Agt regeert nu drie jaar, zij het niet florissant. De belangrijkste beleidsdaad van het Kabinet is Bestek'81 geweest. Een stuk dat weinig handen op elkaar kreeg, tenzij om te scanderen. Bij de MN'80 werd Bestek'81 definitief door Lubbers onderuit gehaald als nabrander volgde later het vertrek van Andriessen.

Het Kabinet Van Agt is het Kabinet van de gemiste kans geworden.

De VVD heeft in deze regeerperiode weinig successen geboekt waarop ze kan bogen. Dat is voor hen geen probleem want "Hoe dichterbij de Kroon, hoe verder van de Partij", aldus een gevleugeld woord van Wiegel. Het is alleen de vraag of de VVD-kiezer er ook zo over denkt.

De oppositie bij monde van de PvdA staat het water aan de lippen. Dankzij het CDA heeft het Kabinet veeleer een half PvdA dan heel VVD-beleid gevoerd. Toch oogstte dit geen dank; de PvdA had haar beleid liever zelf uitgevoerd. Van het CDA-standpunt valt vaak noch voor VVD, noch voor PvdA echt brood te bakken. Wat wilt u echter: het CDA leeft niet van brood alleen.

Soms leek het voortbestaan van het Kabinet dankzij de 'loyalisten' even in gevaar te komen: Urenco, modernisering kernwapens, olie-embargo Zuid Afrika. Zoals het goede confes. sionelen echter betaamt - na 2000 jaar ervaring - ging men telkenmale voor het Kabinet door de knieën.

E.e.a. wekt overigens sterk de indruk dat het onvermogen de eigen sociaal-economische problemen op te lossen is gecamoufleerd door schuimklopperij inzake problemen over de grens. D'66 stelde zich de afgelopen 3 jaar vooral op als pirouettepartij, maar wat wilt U met een prima-donna als fractievoorzitter.

Volgens de laatste berichten geeft de PvdA de voorkeur aan de PSP boven het CDA, dat wordt weer een pathologisch lange Kabinetsformatie in '81.

DS'70 staat voor 10 jaar strijd voor een beter beleid.

Nuchter idealisme is ons handelsmerk. Onze taak is actueler dan ooit.

Ons verkiezingsprogramma 1981-1984 zal de koers verder uitzetten.

Wij hebben ideeën en wij hebben de mensen.

Ik reken op u.